

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2026. március 11., szerda

Tartalomjegyzék

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a Roma Nemzetiség Tanulmányi Ösztöndíjáról szóló 24/2019. (VI. 7.) BM rendelet módosításáról szóló 7/2026. (III. 10.) BM rendelethez	292
Végső előterjesztői indokolás a büntetőjogi tárgyú igazságügyi miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2026. (III. 10.) IM rendelethez	292

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a Roma Nemzetiség Tanulmányi Ösztöndíjáról szóló 24/2019. (VI. 7.) BM rendelet módosításáról szóló 7/2026. (III. 10.) BM rendelethez

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján az indokolás az Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A tervezet a Roma Nemzetiség Tanulmányi Ösztöndíjáról szóló 24/2019. (VI. 7.) BM rendelet módosításával az ösztöndíj mértékét 40 000 forint összegről 50 000 forint összegre emeli.

Végső előterjesztői indokolás

a büntetőjogi tárgyú igazságügyi miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2026. (III. 10.) IM rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az előterjesztés a törvényi szabályozási háttér hatékony végrehajtásához szükséges igazságügyi miniszteri rendeleti szintű módosításokat tartalmazza. Legfontosabb rendelkezései között említeni kell, hogy végrehajtási szabályokat határoz meg a bírósági jegyzőkönyvezést, az elkobzott gépjárműveket, valamint az át nem vett bűnjelek további sorsát illetően. Emellett fontos kiemelni, hogy az internetes tevékenységgel kapcsolatos magatartási szabályok legfontosabb végrehajtási kérdéseit is rendezi, mind a bünyügyi felügyelet, mind a pártfogó felügyelet szabályozására nézve.

1. A 11/2003. (V. 8.) IM–BM–PM együttes rendelet

1. §

A módosítást jogalkalmazói igények indokolták, annak alapján indokolt kibővíteni azoknak a szerveknek a körét, amelyek a feladatuk ellátása érdekében átvehetik a bűnjeleket. A módosítás a garanciák körét azonban nem érintette.

2. §

A módosítás kiegészíti a KBR-ben tárolt adatokat a Bv. tv. 318. § (4b) bekezdésében szereplő nyilatkozattal. A nyilatkozat KBR-ben való nyilvántartásának a jelentőségét az adja, hogy elkobzás esetén a nyilatkozat képezi az alapját az abban megjelölt szerv tulajdonosi megszerzésének, és amennyiben ilyen nyilatkozat áll rendelkezésre, az elkobzás végrehajtás során már nem szükséges újabb nyilatkozat beszerzése. A módosítás továbbá lehetővé teszi a bűnjelre vonatkozó – személyes adatot is tartalmazó – ügyiratok KBR-ben történő tárolását. Emellett új elem a nyilvántartásban a bűnjel uniós áru státuszának a megjelölése is.

3. §

A gyakorlat egységes jogértelmezését szolgálja azon módosítás, mely egyértelműen meghatározza, hogy amikor a bűnjelkezelő valamilyen eljárási cselekménnyel összefüggésben az eljáró bíróságnak, ügyészségnek, nyomozó hatóságnak ideiglenesen átadja a bűnjelet, az nem jár az alapvető bűnjelkezelési hatáskörök és feladatok megváltoztatásával. Az ilyen esetekben nem történik formális átadás-átvételnek minősülő aktus, így a bűnjelkezelő változatlanul felelős a bűnjel adatait érintő változások nyilvántartásban történő átvezetéséért, függetlenül attól, hogy fizikai értelemben a bűnjel nincs nála. Ezeket a feladatait – értelemszerűen – akkor képes végrehajtani, amikor a bűnjel hozzá fizikailag is visszakerül.

4–9. §

A Be. 321. § (5a)–(5b) bekezdésében szereplő törvényi szabályozás alapján az állam tulajdont szerezhet az olyan bűnjelek fölött, amelyekről az átvételre jogosult személy hallgatólagosan lemond azzal, hogy a bűnjelet a megfelelő értesítését követően sem veszi át a rendelkezésére álló határidőben. Az állami tulajdonszerzés ugyanakkor nem következhet be akkor, ha a jogosult számára csak kézbesítési fikció vagy hirdetményi kézbesítés útján lehetett kézbesíteni a lefoglalást megszüntető határozatot. A kivétel alóli kivétel a törvényben, ha a jogosult a jogkövetkezményekről bármilyen más módon ténylegesen tudomást szerez. Az új törvényi rendelkezésekkel összefüggésben szükséges a rendeleti szabályozásban a következő tárgykörök rendezése:

- a bűnjelkezelő tájékoztatása a lefoglalás megszüntetéséről rendelkező határozat kézbesítésének releváns körülményeiről,
- a jogosult figyelmeztetése az állami tulajdonszerzés lehetőségére,
- azoknak az eseteknek a rendezése, amikor a jogosult elérhető, de a bűnjel átvételében akadályoztatva van, ideértve amikor a bűnjelet a jogosultnak közvetve, megbízott útján szükséges átadni,
- azoknak az eseteknek a rendezése, amikor a jogosult a bűnjelet egy konkuráló, más eljárásból származó döntés miatt nem veheti át,
- az állam tulajdonába került bűnjel kezelésével kapcsolatos további teendők rendezése,
- az állam tulajdonába nem kerülő, de a jogosult által át nem vett bűnjelekkel kapcsolatos eljárás rendezése.

1. A Be. 321. §-a értelmében állami tulajdonszerzés a kézbesítés meghatározott formájához, illetve a tudomásszerzéshez kötődik, ezért mindezek módja és ideje releváns információ az állami tulajdonszerzés szempontjából. Szükséges ezért, hogy a hatóság az erre vonatkozó információról tájékoztassa a bűnjelkezelőt.
2. Az állami tulajdonszerzést megelőző szakaszra nézve, a törvényi háttér változására tekintettel módosítani szükséges a bűnjelkezelő által a jogosultnak intézett felhívással kapcsolatos eljárást, különösképpen a felhívásban szereplő figyelmeztetéseket. E körben a rendeleti szabályozás támogatja a jogosult tényleges tudomásszerzését, így csak akkor vonják el a tulajdonjogát, ha a jogosult ehhez hallgatólagos – de tudatos – jóváhagyását adja.

A módosítás kitér arra is, hogy a bűnjelkezelő a jogosulttal (a büntetőeljárásban a tanú idézésének lehetséges módjaként is ismert) rövid úton is felveheti a kapcsolatot, amikor a beszélgetést vagy rögzíti, vagy arról utóbb írásbeli feljegyzést készít. Mind a hangfelvétel, mind a feljegyzés az úgynevezett bűnjel-ügyirat részét képezi, amely nem azonos a büntetőeljárási ügyirattal.

3. A rendelet hatályos szabályai szerint is több esetben van lehetőség arra, hogy a jogosult a bűnjelet ne közvetlenül vagy a meghatalmazottja útján vegye át, hanem részére az kézbesítésre kerüljön, például a fogvatartotti letétbe történő elhelyezéssel. Ebben az esetben a jogosult nem kíván felhagyni a tulajdonjogával, így méltánytalan hátrányt jelentene számára, ha az ezzel kapcsolatos ügyintézés elhúzódása miatt kerülne sor az állami tulajdonszerzésre. Az ilyen méltánytalan helyzet elkerülése érdekében indokolt módosítani a rendeletet valamennyi olyan esetre nézve, amikor nem közvetlenül vagy meghatalmazott útján veszik át a bűnjelet, hanem kézbesítés útján. Ezekre az esetekre írja elő a módosítás, hogy a bűnjelnek már a feladását, a kézbesítő részére történő átadását is úgy kell tekinteni, mintha azt a jogosult maga vette volna át. Kivételt képez ez alól a vélelem alól az az eset, ha a kézbesítés utóbb eredménytelennek bizonyul. A fenti vélelem utóbb megdönthető jellege miatt azonban ténylegesen függő helyzet jön létre mindaddig, amíg a kézbesítés eredményességéről való visszaigazolás megérkezik. Erre tekintettel, az esetleges adminisztrációs hibák elkerülése érdekében, a KBR-ben az átvételt nem indokolt rögzíteni a feladáskor, hanem csak utóbb, amikor már a visszaigazolás is megérkezik.

A módosítás továbbá bővíti azon esetek körét, amikor a bűnjel harmadik személy közreműködése, postai kézbesítés vagy akár futárszolgálat útján is átadható, mindezt abból a célból, hogy a személyükben akadályozott jogosultak számára is általános lehetőség nyíljon a bűnjel átvételére. Ez a módosítás nemcsak kényelmi szempontokat szolgál, hanem azt is, hogy az állam valóban csak akkor szerezzen tulajdonjogot a bűnjel felett, amikor a jogosult a rá vonatkozó jogával fel kíván hagyni, egyébként pedig a jogosultak minél szélesebb körben vegyék át ténylegesen a tulajdonukat képező bűnjelet.

A módosítás a bűnjel kiadásának lehetséges esetei között a jogosult és a jogosult által meghatalmazott személy mellett nevesíti a postai szabályozásban ismert helyettes átvevő személyét is. E személyi körrel kapcsolatban kell rámutatni, hogy a címzett helyetteseként történő átvétel ilyenkor a postai vagy a logisztikai szolgáltatás szabályai alapján történik, így a rendeleti szabályozásból fakadóan nem szükséges, hogy a helyettes átvevő személy részére szóló meghatalmazás rendelkezésre álljon.

4. A törvényi szabályozással összefüggésben rendezendő helyzet az is, amikor, bár a büntetőügyben hozott határozattal megszüntetik a lefoglalást, és a bűnjelet a jogosult részére rendelik kiadni, de ezalatt a bűnjelet egy másik eljárást lefolytató hatóság, például szabálysértési hatóság lefoglalja. Ebben az esetben is egyértelművé kell tenni a rendeleti szabályozásban, hogy az állam nem szerezhet tulajdont, hiszen a jogosultnak tényleges lehetősége nem is volt a bűnjel átvételére.
5. Az új törvényi szabályok mellett szükséges újra szabályozni azt az esetkört is, amikor a jogosult nem veszi át a részére kiadni rendelt bűnjelet, de azon az állam sem szerezhet tulajdonjogot. Ezekre az esetekre nézve a módosítás továbbra is lehetővé teszi az értékesítést, illetve a megsemmisítést. Az ilyen intézkedéseknek is hatósági döntés képezheti az alapját, az értékesítés, illetve a megsemmisítés törvényi alapját ugyanakkor – mint a hatályos rendeleti szabályozás esetében is – a polgári jog képezi. Az ilyen értékesítés esetén ezért nincs törvényi alap arra, hogy a befolyó ellenérték összege fölött a hatóság tulajdont szerezzen, ezért a befolyó értékesítési ellenértéket változatlanul a bűnjelkezelői letéti számlán kell kezelni. A döntés végrehajtásának módja a bűnjelkezelési folyamat szempontjából nem különbözik a lefoglalt dolgok előzetes értékesítésének, illetve a lefoglalt dolog megsemmisítésének szabályozásától.
6. A módosítás kialakítja azt az eljárásrendet, amit követni kell az állami tulajdonszerzést követően. Ebben az eljárási szakaszban már az állami tulajdonról való rendelkezés történik, amely nem érinti büntetőeljárás résztvevők jogait, ezért a módosítás a lehető legkisebb adminisztrációs teherrel járó eljárásrendet kívánja bevezetni. Ennek megfelelően a hatóság határozat hozatala nélkül dönthet arról, hogy a bűnjelet értékesítik, ingyenesen felhasználják, használatba adják vagy megsemmisítik. Tekintettel arra, hogy az állam vagyoni jogi viszonyait szabályozó törvény rendelkezése alapján a vagyoni jogokat ilyen esetben az állami tulajdonszerzést megalapozó, tehát a lefoglalást megszüntető határozatot meghozó hatóság gyakorolhatja, ezért a vagyon értékesítésének az eredményét vagy az állami tulajdonba került bűnjelpénzt is e hatóság előirányzat-felhasználási számlájára kell befizetni. Ezekben az esetekben indokolatlan lenne a letéti számla használata, ugyanis ilyenkor már nem áll elő függő helyzet, nem merül fel, hogy később ki kellene adni az összeget.

10. §

Az összevont megsemmisítésen a nyomozó hatóság megbízottjának részvétele nem indokolt, így a módosítás az adminisztrációs terhek csökkentését célozza. A jogalkalmazói jelzések alapján általános gyakorlatként azonosítható továbbá, hogy a szabályszerű értesítések ellenére az ügyészség és a bíróság képviselője nem jelenik meg a megsemmisítésen, amely a hatályos rendelkezés értelmében a megsemmisítés akadályát képezi. Az ügymenet gyorsítása és a költséghatékonyság biztosítása érdekében a módosítással ez az akadály elhárul.

11–12. §

A büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi XCVII. törvény az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvényt, a Bv. tv.-t és az adóhatóság által fogantatandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvényt módosítva megteremtette a jogszabályi háttérét annak, hogy az elkobzott és vagyoneklobzás alá eső gépjárművek tekintetében a vagyoni jogok és kötelezettségek összessége a rendvédelmi feladatot ellátó szervekre szállhasson át, és e gépjárműveket azok a feladataik ellátására felhasználhassák.

A fenti törvényi módosítások nyomán szükségessé vált a KBR-ben rögzítendő adatok körének kiterjesztése az eljárás során tett feltételes nyilatkozatokra is. A javaslat részletesen szabályozza a több nyilatkozat, illetve a változó tartalmú nyilatkozatok esetén követendő eljárást, melynek lényege szerint az eljárásban eltérő időben, de ugyanarra a gépjárműre vonatkozóan tett feltételes nyilatkozatok közül az időben legutolsót kell figyelembe venni. Egyesített ügyek esetén az időbeliség szabálya azzal egészül ki, hogy feltételes nyilatkozat hiányában az alapügyben legutóbb eljáró nyomozó hatóságot illeti a nyilatkozattétel joga.

13. §

Az egységes jogértelmezést szolgálja a módosítás azzal, hogy egyértelműen részletezi a jövedéki termék, nem uniós áru és a NAV hatáskörébe tartozó bűncselekmény miatt folytatott büntetőeljárársban lefoglalt egyéb bűnjelek vonatkozásában, hogy a speciális szabályok megelőzik a rendelet általános szabályait. Vagyis ezen bűnjelek vonatkozásában az egész büntető eljárás teljes tartama alatt a NAV végzi a bűnjelkezelést, aminek keretei közé tartozik az értékesítés és a megsemmisítés is. Az értékesítés tekintetében már a 15/2023. (X. 24.) IM rendelet miniszteri indokolása is tartalmazta, hogy a jogszabályi belső koherencia biztosítása, valamint az erőforrás-takarékosság érdekében mindazon esetben, amikor a bűnjel őrzését a NAV végzi, annak értékesítését is a NAV hajtja végre, ezt a jogalkotói szándékot erősíti meg a jelen módosítás.

14. §

A hatályos szabályozás szerint a bűnjelként, bűnjelre vonatkozó okmányként, továbbá hatósági jelzésként lefoglalt eredeti dolgot a hatóság az eljárás befejezése után – a határozattal együtt – a kiállító hatóság részére küldi meg. Ez a rendelkezés azonban nem számol azzal az esettel, ha a felsorolt tárgyakra az elkobzás végrehajtása érdekében, például az értékesítéshez szükséges adminisztratív feladatok ellátása érdekében van szükség. A javaslat az ezzel kapcsolatos jogalkalmazói jelzések nyomán olyan módosítást vezet be, mely előírja, hogy a járművel együtt kell kezelni az annak használatához, értékesítéshez szükséges okmányokat, valamint a hatósági jelzést.

15. §

A Be. új 321/A. §-ában szereplő rendelkezések egy olyan felosztási mechanizmust vezetnek be, amelynek célja, hogy a tulajdonos sértettek arányosan részesülhessenek a valamennyiük tulajdoni igényének fedezésére nem elegendő mennyiségű lefoglalt helyettesíthető dologból. A Be. meghatározza azt a kört, amely nem vonható be a felosztásba, továbbá meghatározza azt az arányt, amelynek megfelelően az egyes igénylők részesülhetnek a felosztható helyettesíthető dologból. Ezeket a szabályokat a rendeleti joganyagban indokolt kiegészíteni abból a célból, hogy a Be. 321/A. §-ában meghatározott esetekben a helyettesíthető dolog kiadásának a logikai lépéseit a jogalkalmazó szervek egységesen végezzék. A rendeleti szabályoknak megfelelően elsőként meg kell határozni azt a kört, amelyik nem vonható be a felosztásba, és azt a kizárólagos jogosultnak kell kiadni. Második lépésként a felosztás során a rendelet meghatároz különféle szempontokat, amelyeket egyrészt a felosztható helyettesíthető dolog mennyisége szempontjából, másrészt a jogosultság mértékének vizsgálata szempontjából meg kell állapítani. Az új szabályokkal összefüggésben fontos hangsúlyozni, hogy a felosztásból kimaradó jogosult nem veszíti el az igényét, azt a továbbiakban polgári jogi igény bejelentésével érvényesítheti.

16. §

- a) pont: A változtatással lehet elkerülni, hogy kézzel kerüljenek rávezetésre az egyedi bűnjelszámok a bűnjelcímére a vonalkód nélkül.
- b) pont: A 9. § új (5a) bekezdésének a bevezetése indokolja a kiegészítést.
- c) pont: Jogtechnikai módosítás.
- d) pont: Jogtechnikai módosítás.
- e) pont: A módosítás egyértelművé teszi, hogy az elkobzott bűnjel értékesítése során a kereskedővel adásvételi szerződést is lehet kötni. A módosítás ezzel megerősíti, hogy pl. elkobzott járművek értékesítésével összefüggésben is van lehetőség arra, hogy a bírósági gazdasági hivatal kereskedőnek adja el az elkobzott járművet, és a kereskedőt jegyezzék be a járműnyilvántartásba.
- f) és g) pont: Lásd a 13. §-hoz fűzött indokolást.

17. §

a) pont: Lásd a 14. §-hoz fűzött indokolást.

b)–c) pont: Technikai módosítás.

d) pont: Erőforrás-takarékossági okból indokolt, hogy a bűnjelkezelő mellett ne legyen szükséges a nyomozó hatóság tagjának a megjelenése is a bűnjel megsemmisítése során.

e) pont: A tájékoztatási kötelezettség jogszabályi előírásának fenntartása nem indokolt.

f) pont: Az elkobzott bűnjel elkülönített kezelése indokolatlan terhelést okoz a bűnjelkezelő számára.

2. A 8/2013. (VI. 29.) KIM rendelet**18. §**

A pártfogó felügyelet azon külön magatartási szabályai vonatkozásában, amelyek a sértettet is közvetlenül érintik – a sértett részvételét, nyilatkozatát kívánják meg, illetve a sértett részére adandó jóvátételt foglalnak magukban –, szükséges a sértett meghallgatása. Ha a sértett valamely eltérő illetékességű kormányhivatal területén tartózkodik, az utazással járó terhek elkerülése érdekében a módosítás lehetőséget teremt a tartózkodási hely szerinti kormányhivatal közreműködésére a meghallgatásban.

19. §, 29. § és 33. §

Az online csalások elleni további hatékony fellépés érdekében szükséges és egyéb törvények módosításáról szóló 2024. évi LXIV. törvény új, opcionális jogintézményként vezette be a büntetőeljárásról szóló törvénybe a feltételes ügyészi felfüggesztéshez kapcsolódóan a helyreállító szemléletű eljárásban részvétel – a terhelt, illetve ha a bűncselekménynek van sértettje, a sértett hozzájárulása esetén – kötelezettségének az elrendelését. A módosítás ennek részletszabályait teremti meg.

Ügyészségi kompetenciába tartozik annak eldöntése, hogy a cselekmény és az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyesség, illetve a büntetőügy egyéb sajátosságai és a további elkövetés megelőzése milyen elterelési megoldással a leghatékonyabb. Büntetőelőzési szempontból hatékonyabb lehet például a terhelt magatartásának pártfogó felügyelet keretében való ellenőrzése és figyelemmel kísérése. Ilyen indokokra figyelemmel lehetséges lesz, hogy az ügyészség – akár a közvetítői eljárás lefolytatása helyett, esetleg akár a közvetítői eljárásra tett indítvány ellenében is – a feltételes ügyészi felfüggesztés elrendelésekor magatartási szabályként, illetve kötelezettségként a helyreállító szemléletű eljárásban való részvételre kötelezés mellett döntsön. Az elterelés módjáról való döntést segíti a pártfogó felügyelői vélemény beszerzése, amely esetben a pártfogó felügyelő a helyreállító igazságszolgáltatás körébe tartozó jogintézmény (közvetítői eljárásban, illetve helyreállító szemléletű eljárásban való részvétel) vállalása tekintetében nyilatkoztatja a terheltet, illetve szükség szerint a sértettet.

A helyreállító szemléletű eljárás szabályai eltérnek a közvetítő eljárás metódusától. A szabályozás ezt terminológiájában és céljának meghatározásában is kifejezi. A közvetítői eljárásnak központi elemei a konfliktus, a jóvátétel, illetve a megállapodás, és hangsúlyos az eljárás eredményessége. A helyreállító szemléletű eljárás esetében ezzel szemben a helyreállító folyamatban való részvételen és a sérelmek feldolgozásán van a hangsúly. Ezt támasztja alá a helyreállító igazságszolgáltatás fogalma kapcsán az Európa Tanács 2018 (8) sz. ajánlása is a bűncselekményből származó következmények, ügyek megoldására utalással.

Kiemelendő továbbá, hogy a helyreállító szemléletű eljárásra akkor is sor kerülhet, ha a cselekménynek nincs sértettje. Ez esetben lehet a közösségnek olyan tagja vagy tagjai, akik érintettek a cselekmény által, például garázdaság esetén, és akik bevonhatók lesznek az eljárásba. Maga az eljárás a sérelemkockázatot tudatosító, illetve a helyreállító technikák alkalmazása helyett a bűncselekményből eredő sérelmek feloldására fókuszál, a szükségletek azonosítása és kifejezése által. A szembesülés így is megtörténhet, de lényegesebb az elkövető büntetőelőzési szempontú veszélyeztetettségével összefüggő szükségleteinek a feltárása és a segítése a visszaesési kockázat csökkentésében. Ezért is biztosít lehetőséget a szabályozás arra, hogy – hozzájárulásuk esetén – a gyanúsítottak a büntetőelőzési szempontú veszélyeztetettségével összefüggő szükségleteinek kezelését elősegítő szakemberek is bevonhatók legyenek.

20. §, 26. §, 27. §

A 2023. évi XCVII. törvény a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szerinti pártfogó felügyelet, valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény szerinti bűnügyi felügyelet magatartási szabályainak kiegészítése lehetővé tette az internettel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozását. A törvénymódosítással szükségessé vált az új típusú magatartási szabályok végrehajtásának rendeleti szabályozása.

A rendeleti szabályozás célja, hogy az érintett ellenőrizhető magatartási szabályoknak legyen alávetve, bizonyos mértékig maga is vegyen részt az ellenőrzésben, valamint a szabályszegés miatti lelepleződés veszélye is reális legyen számára. A magatartási szabályok ellenőrzésre is alkalmas meghatározása ezért az intézmény működőképességének a záloga. Az ellenőrzést támogató magatartási szabály lehet például, ha az érintett csak egy vagy több, de konkrétan meghatározott eszközön keresztül érheti el az internetet, és az azon végzett tevékenységét dokumentáltan – például az előzményeket rögzítő szoftverrel – igazolnia kell, vagy pedig készen kell állnia, hogy a bejelentés nélkül jelentkező pártfogó videóhívását bármikor fogadja, és azonnal igazolja, hogy nem végzett tiltott tevékenységet.

Fontos hangsúlyozni, hogy a módosítás az ellenőrzés néhány elvi lehetőségét sorolja fel, ebből ugyanakkor nem következik, hogy a pártfogó felügyelőknek valamennyi felsorolt ellenőrzési lehetőséggel rendelkezniük is kell. A pártfogó felügyelet elrendelőjének szakmai felelőssége az, hogy meggyőződjön, az adott ügyben illetékes pártfogó felügyelő milyen ellenőrzési lehetőségekkel rendelkezik, és ehhez mérten indokolt meghatározni a pártfogó felügyelet internettel kapcsolatos magatartási szabályát. A rendeletben az elvi lehetőségek példálózó felsorolása arra szolgál, hogy amikor a későbbiekben a műszaki feltételek is adottak lehetnek egy magasabb szintű, szoftveres alapú ellenőrzési mechanizmushoz, ezek bevezetésére és alkalmazására már jogszabály-módosítás nélkül kerülhessen sor.

Az új szabályok ugyanakkor azzal válhatnak működőképessé, ha visszacsatolásra is lehetőség nyílik a pártfogó felügyelet elrendelője és a pártfogó felügyelők között annak tárgyában, hogy az adott körülmények között milyen ellenőrzési lehetőségek alkalmazhatók. Ennek érdekében a módosítás külön is nevesíti az ellenőrzés végrehajthatatlansága esetén a visszacsatolás lehetőségét. A pártfogónak az elrendelő felé tett tájékoztatása sem jár szükségszerűen a magatartási szabály megváltoztatásával vagy mellőzésével, az új szabályok szerint azonban a pártfogó ettől kezdve nem köteles az általa végrehajthatatlannak ítélt ellenőrzést elvégezni.

21. §, 22. §

Az online csalások elleni további hatékony fellépés érdekében szükséges és egyéb törvények módosításáról szóló 2024. évi LXIV. törvény módosításokat vezetett be a büntetőeljárásról szóló törvénybe és a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvénybe, megteremtve azt a lehetőséget, hogy a közvetítői eljárás a büntetőeljárás felfüggesztése nélkül is elrendelhető legyen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 29. § (2) bekezdésében meghatározott esetben. A közvetítői megbeszélés eredményes lefolytatása érdekében továbbá beiktatott a közvetítői eljárás menetébe egy előkészítő szakaszt. Erre figyelemmel szükségessé vált a részletszabályok kidolgozása.

A módosítás meghatározza a közvetítői megbeszélés előkészítésének célját, rögzíti, hogy az előkészítés során a közvetítő az érintettekkel személyesen vagy telekommunikációs eszköz útján is felveheti a kapcsolatot, továbbá azt, hogy az előkészítés menetéről és a beszerzett információkról a közvetítő feljegyzést készít.

A büntetőeljárás felfüggesztése mellett elrendelt közvetítői eljárás során létrejött megállapodás teljesítését a közvetítő ellenőrzi, míg a felfüggesztés mellőzése esetén a terhelt érdeke az, hogy a megállapodásban foglaltak teljesítését a büntetőeljárás szakaszától függően a bíróság vagy az ügyészség részére bejelentse. Ennek hiányában ugyanis a Btk. 29. § (2) bekezdésében foglalt, a büntetés enyhítését célzó büntetéskiszabási lehetőség nem lesz alkalmazható. A közvetítőnek a terheltet erre külön is figyelmeztetnie kell.

A módosítás a bejelentés megkönnyítése érdekében a rendelet 1. mellékleteként egy mintanyomtatványt vezet be, de ennek alkalmazása nem kötelező. Ezzel összefüggő kodifikációs technikai jellegű módosítás, hogy a rendelet hatályos 1. mellékletének a számozása – tekintve, hogy a normaszövegben később szerepel – 2-re változik. A terhelt a bejelentést teljes bizonyító erejű magánokiratba (pl. saját kezűleg írt és aláírt vagy tanúkkal hitelesített, ügyvédi okirat) vagy közokiratba foglaltan is megteheti. Lényeges kiemelni, hogy a bejelentés önmagában nem elegendő,

ahhoz csatolni szükséges a teljesítés megtörténtét tanúsító okiratot is, pl. a jóvátétel megfizetését igazoló csekk vagy sértetti elismervény, tanfolyamon részvétel igazolása stb.

23. §

A gyakorlati tapasztalatok alapján problémát és felesleges ügyiratadásokat eredményez az, amikor nem kerül sor a közérdekű munka büntetés-végrehajtásának más vármegyébe történő átadása előtt a címadatok tényleges ellenőrzésére. A jelenlegi szabályozás lehetőséget ad arra, ha bármilyen irat a pártfogolt lakcímeire mutat, annak ellenőrzése nélkül a pártfogó felügyelő az ügyiratot átteheti másik vármegyébe. A Személyi Adat- és Lakcímnnyilvántartás Rendszerében gyakran utolsó lakcímként bejegyzett címek több éve nem élnek, így az ez alapján áttett ügyekben további indokolatlan keresések indulhatnak meg. Ez a helyzet elkerülhető azzal, ha az iratok illetékességből történő átadása előtt a pártfogó felügyelő intézkedne a lakcímen tartózkodás ellenőrzéséről. Nem szükséges azonban ilyen intézkedést tenni, ha az irat, pl. a rendőrség tartózkodásihely-megállapítása utal arra, hogy a lakcímen az ellenőrzésük időszakában az elítélt ténylegesen ott tartózkodott.

24. §

A pártfogó felügyelő a Pártfogó Felügyelői Iktató- és Nyilvántartó Rendszer használatával – közvetlen adatkapcsolás útján – adatot vesz át a közhiteles nyilvántartásnak minősülő Személyi Adat- és Lakcímnnyilvántartás Rendszeréből. Ez a nyilvántartás az elítélt halálának tényét is tartalmazza, így felesleges adminisztratív teher a halotti anyakönyvi kivonat beszerzése.

25. §.

A technikai jellegű kiegészítés a honvédek jogállásáról szóló 137/2024. (VI. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Hjkr.) 7. § (5) bekezdésére figyelemmel szükséges, amely rendelkezés alapján előfordulhat, hogy a pártfogoltat a végrehajtás alatt veszik legénységi állományba.

28. §

A módosítás csökkenti az adminisztratív terheket. A pártfogó felügyelő a Pártfogó Felügyelői Iktató- és Nyilvántartó Rendszer használatával – közvetlen adatkapcsolás útján – adatot vesz át a közhiteles nyilvántartásnak minősülő Személyi Adat- és Lakcímnnyilvántartás Rendszeréből. Ez a nyilvántartás az elítélt halálának tényét is tartalmazza, így szükségtelenné vált a hatályos rendelkezések szerinti halotti anyakönyvi kivonat beszerzése.

30. § (1) bekezdése

A büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi XCVII. törvénnyel bevezetett új kategória-rendszerhez kapcsolódóan módosult az átmeneti részleg szabályozása, amellyel összefüggésben – az intézet elhagyási kapcsolattartási formákra tekintettel – az engedélyezésről való döntés megalapozása érdekében elrendelhető környezettanulmány készítése. Ennek részletszabályait határozza meg a módosítás.

30. § (2) bekezdése, 31. §

Az otthonápolási őrizet jogintézményéhez kapcsolódóan meghatározásra kerülnek azok a szempontok, amelyeket a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő az otthonápolási őrizet elbírálásához a környezettanulmányok elkészítése során köteles figyelembe venni. Ilyenek a befogadó környezet alkalmassága a gondozás és ellátás megvalósítására, továbbá azon lehetőségek felsorolása, amelyek segítik a gondozásra szoruló elítélt ellátását az otthonápolási őrizet időtartama alatt. Fontos figyelembe venni azokat a tényezőket is, amelyek veszélyeztethetik az elítélt gondozását vállaló és/vagy a vele egy háztartásban élő személyek – főként eltartásra szorulóok – létfenntartását, ellátását.

A környezettanulmány készítése során a jogszabályban rögzített vizsgálati szempontrendszerben foglaltak közül nem szükséges vizsgálni azokat, amelyek a krónikus betegségben szenvedő elítélt elhelyezkedésére, munkavállalására, oktatásban, szakmaképzésben való részvételére vagy tanulmányainak folytatására vonatkoznak, mert részben vagy teljes mértékben képtelenek az önellátásra, ezáltal esetükben ezen információk közlése nem

releváns. Ebből következően különös szabályok bevezetése szükséges a környezettanulmány tartalmi elemeire vonatkozóan, továbbá az összefoglaló jelentésre.

Az otthonápolási őrizet jogintézményéhez kapcsolódóan szükséges meghatározni azt is, hogy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő ellenőrzési tevékenysége mire irányul.

32. §

A módosítás jogharmonizációs záradékot iktat be.

34. §

a)–c) és f) pont: A 2024. évi LXIV. törvény módosításából eredő terminológiai változások átvezetését végzi el.

d)–e) pont: A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 16/D. § (5) bekezdésének módosítása révén a foglalkoztathatósági szakvélemény a kiállításától számított két évig érvényes. A módosítás ezt vezeti át.

g) pont: A hivatkozás kodifikációs technikai pontosítását végzi el.

35. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 17. § (6a) bekezdése alapján a bűnügyi nyilvántartó szervvel a közérdekű munka teljesítésének napját közli a pártfogó felügyelő. A közérdekű munka végrehajtása befejezésének minden más esetköréről a büntetés-végrehajtási bíró értesíti a bűnügyi nyilvántartó szervet.

3. A 8/2014. (XII. 12.) IM rendelet

36. §

A módosítás a tényleges helyzetnek megfelelően egyértelműsíti, hogy a fogvatartotti nyilvántartás részeként működő egészségügyi nyilvántartás elektronikus nyilvántartásként működik, ugyanakkor rögzíti, hogy egyes papíralapú dokumentumokat a fogvatartott egészségügyi dokumentációjaként szükséges megőrizni.

37. §

Módosul a Büntetés-végrehajtás Egészségügyi Központ (BVEK) Felülvizsgáló Bizottságának megnevezése.

38. §

a) és b) pont: Az elektronikus egészségügyi nyilvántartás és az egészségügyi dokumentáció megkülönböztetéséhez kapcsolódó pontosításokat tartalmaznak.

c) és d) pont: BVEK Felülvizsgáló Bizottsága megnevezésének megváltozását vezetik át.

e) és f) pont: A Szegedi Fegyház és Börtön III. Objektum Krónikus Utókezelő Részlegének feladatköre a tartós ápolásra szoruló, önellátásra részben vagy egészében képtelen fogvatartottak ellátására irányul, a megváltozott munkaképességű megjelölés törlendő.

g) pont: A biztonsági kockázatokra figyelemmel a jövőben a visszaélésre okot adó gyógyszerekre vonatkozó gyógyszerterelési engedély nem kerülhet kiadásra a fogvatartottak részére.

4. A 14/2014. (XII. 17.) IM rendelet

39. §

A büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak fegyelmi felelősségéről szóló 14/2014. (XII. 17.) IM rendelet 23. § (1) bekezdése értelmében a fogvatartott a fegyelmi eljárás bármely szakaszában védőt hatalmazhat meg, vagy védő kirendelése iránti kérelmet terjeszthet elő a büntetés-végrehajtási bíróhoz.

Az utóbbi időben elterjedt egy olyan gyakorlat, miszerint a fogvatartottak a fegyelmi eljárás során több alkalommal is új védő kijelölése iránti kérelemmel élnek a büntetés-végrehajtási bíróhoz fordulva, és ez a fegyelmi eljárás elhúzódásához, végső soron a 20. § (3) bekezdésére figyelemmel több esetben is a fegyelmi eljárás elenyészéséhez vezetett. A jogellenes távollét miatti felfüggesztés időtartama a hatályos szabályozás értelmében nem vehető figyelembe a fegyelmi eljárás elrendelésétől számított hat hónapos, az eljárás megszüntetését eredményező határidőbe. A fegyelemsértések elbírálhatósága érdekében a módosítás eredményeként a jövőben – a fogvatartott védelemhez való jogának érintetlenül hagyása és további biztosítása mellett – a fegyelmi eljárás elrendelésétől számított hat hónapos határidőbe a 20. § (1) bekezdés g) és h) pontja szerinti időtartam sem számít be.

40. §

a) és b) pont: Technikai pontosítást tartalmaznak a Bv. tv. kábítószer és tiltott tudatmódosító szer fogalommeghatározásához kapcsolódóan.

5. A 15/2014. (XII. 17.) IM rendelet

41. §

A 11/2003. (V. 8.) IM–BM–PM együttes rendelet módosításához kapcsolódóan szükséges rendezni, ha a fogvatartott nem tud olyan személyt megjelölni, akinek a visszaadni rendelt bűnjel átadható, amely esetben kérelmére a fogvatartás foganatosító szerv vezetője engedélyezheti annak letétbe helyezését vagy pénz esetén a letéti számlára történő átutalását.

42. §

A büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi XCVII. törvény az elítélt nyilatkozatára vonatkozó rendelkezést törölte a Bv. tv. 130. § (1) bekezdéséből, a hatályon kívül helyező rendelkezés ezt vezeti át a rendelet szövegén.

6. A 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet

43. § (1) és (2) bekezdése, 50. §

Az online csalások elleni további hatékony fellépés érdekében szükséges és egyéb törvények módosításáról szóló 2024. évi LXIV. törvény érdemi változásokat vezetett be a Bv. tv. látogatófogadásra vonatkozó szabályozásában. A módosítás többek között megteremtette a hozzátartozók között a személyes érintkezés lehetőségét a látogatófogadás kezdetén és végén, továbbá a családi beszélő mellett bevezette a kötetlen látogatófogadást. A módosítás ezzel összefüggésben határozza meg a látogatófogadó helyiség kialakítására és a személyes érintkezés megengedett módjára vonatkozó részletszabályokat.

43. § (3) bekezdése

A Bv. tv. új fogalommeghatározást vezet be a kábítószerre és a tiltott tudatmódosító szerre, ezért pontosítani szükséges a rendelet szerinti pszichoaktív szer fogalmát, amely e kettőnek a gyűjtőfogalma.

44. §

Az agglomerációs központok kialakításával változott a panaszelbírálás fórumrendszere, ennek megfelelően szükséges kiegészíteni a rendelkezést az agglomerációs központ vezetőjével.

45. §

A higiéniai biztonság érdekében a romlandó élelmiszerek mennyiségét a jövőben a bv. intézet házirendje határozza meg, a bv. intézetek egyedi adottságaira figyelemmel.

A magánál tartható tárgyak bizonyos köre csak engedéllyel tartható az elítélt birtokában. Ezek engedélyezése vagy esetleges korlátozása pl. televízió esetén komoly ügyteherrel jár, továbbá annak mérlegelése nem igényel ilyen magas szintet. A módosítás a bv. intézetek parancsnokai adminisztratív terheinek csökkentése érdekében ezt

a feladatkört a bv. intézet parancsnoka által kijelölt szakterületi vezetőre ruházza, amivel kellő rugalmasságot is biztosít az egyes bv. intézetek eltérő jellegét figyelembe véve.

46. §

A Bv. tv. 93. § (3) bekezdése szerint a Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet (a továbbiakban: KKMI) vagy az agglomerációs szervezeti egysége a lefolytatott újabb kockázatelemzési vizsgálat eredményeként az elítélt szigorúbb kategóriába történő visszasorolásáról dönthet, vagy az elítélt aktuális kategória-besorolását fenntartja, ebből következően a rendeletben ez utóbbinak a megjelenítése indokolt a mellőzés helyett.

A Bv. tv. 96. § (1) bekezdés I) pontja alapján a Befogadási és Fogvatartási Bizottság a reintegrációs őrizetre vagy a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó előterjesztés előtt kellő időben az elítéltnak a KKMI vagy az agglomerációs szervezeti egysége általi újbóli kockázatelemzési vizsgálatát kezdeményezheti. A módosítás részletszabályokat állapít meg, és e tekintetben a kezdeményezés kellő megalapozását írja elő, további feltételként köti ki, hogy az elítélt a bv. intézetben legyen fogva. Ebből következően a reintegrációs őrizetben lévő elítélt feltételes szabadságra bocsátásával kapcsolatosan ilyen kezdeményezésre nem kerülhet sor, de az nem is lenne indokolt, mivel ezekre az esetekre a Bv. tv. az eljárást egyszerűsítő szabályokat állapít meg a büntetés-végrehajtási bíró eljárására. A módosítás továbbá a KKMI eljárási rendjére állapít meg szabályokat.

47. §

A gyakorlatban nehézséget okozott, hogy nem volt egyértelmű a szabályozás a tekintetben, hogy vajon az I. és II. kategóriába sorolt elítélteknek, mivel esetükben nincs korlátozva, hogy milyen tárgyakat tarthatnak birtokukban, vajon szükséges-e egyáltalán engedély a külön engedéllyel tartható tárgyak esetében. A módosítás egyértelműen rögzíti, hogy külön engedéllyel tartható tárgyak abban az esetben is csak engedéllyel tarthatók, ha a kategória-besorolás szerint az elítélt birtokában tartható tárgyak köre nem korlátozott. Ugyancsak az egyértelmű jogértelmezést szolgálja annak kategorikus megállapítása, hogy a kategória-besorolás szerinti korlátozás nem vonatkozhat a bv. orvos által engedélyezett gyógyszerekre, gyógyászati vagy orvosi segédeszközökre, vitaminokra és tápszerekre.

48. §

Az alapvető jogok biztosának a 2024. évben a büntetés-végrehajtási szervezet munkája kapcsán végzett alapjogvédelmi tevékenysége során szerzett tapasztalatok összegzése eredményeként felmerült a súlyos beteg közeli hozzátartozó meglátogatása, a hozzátartozó temetésén való részvétel, illetve a kegyeleti jog utólagos gyakorlása rendkívüli eltávozás jogintézménye szabályozásának és gyakorlatának felülvizsgálati igénye.

Az irányadó jogszabályi környezet és a helyi gyakorlat felülvizsgálata alapján megállapításra került, hogy a rendkívüli eltávozás iránti kérelmek az ügy soron kívüli jellege ellenére nem minden esetben kerülnek megfelelő időben – a temetést megelőzően, a szükséges intézkedések megtételére kellő időt biztosítva – elbírálásra, illetve egyes esetekben az engedélyezés nem személyes eltávozásra, hanem telekommunikációs eszköz útján való részvételre irányul.

A módosítás eredményeként rögzítésre kerül az elbíráláshoz szükséges okiratok beszerzése iránti soron kívüli intézkedési kötelezettség, valamint az ügy soron kívüli jellegére figyelemmel azok mellőzhetősége, továbbá kiegészül a szabályozás az engedélyezés kivételes esetben történő megtagadása esetére biztosítható alternatív megoldásként a telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolatfelvétel, illetve részvétel lehetőségével.

49. §

Az online csalások elleni további hatékony fellépés érdekében szükséges és egyéb törvények módosításáról szóló 2024. évi LXIV. törvény a büntetés-végrehajtás személyi állománya leterheltségének csökkentése és a naponta történő szállítások elkerülése érdekében teremtette meg annak a lehetőségét, hogy a büntető ügyben több egymást követő napra kitűzött tárgyalás, előkészítő ülés vagy nyilvános ülés esetén az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott rendőrségi fogdán legyen elhelyezhető. Tekintettel arra, hogy a rendőrségi fogdán történő végrehajtásra vonatkozó szabályok eltérőek, a módosítás rögzíti, hogy az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott mely birtokban tartható tárgyakat és milyen mennyiségben vihet magával a rendőrségi fogdán

történő elhelyezés idejére. E körben kiemelt jelentőségű a védekezési jog akadálytalan gyakorlása érdekében, hogy az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott magával viheti a büntetőeljárás ügyiratait, továbbá az eljárási cselekményre való felkészüléshez szükséges egyéb iratokat.

A módosítás továbbá garanciális jelleggel rögzíti, hogy a kiadás ideje alatt az elítélt részére a védővel és államának konzuli tiszttségviselőjével mind a személyes, mind a telefonon történő kapcsolattartást biztosítani kell, azzal, hogy a védővel való személyes kapcsolattartás során az elítélt a büntetőeljárás ügyiratait és a feljegyzéseit előzetes kérelem nélkül magánál tarthatja.

50–52. §

A Bv. tv. 168. § (1) e) pontja szerinti fenytési nem, a személyes szükségletekre fordítható összeg csökkentése a jelenlegi szabályozás szerinti alkalmazásban, hatékonyságát tekintve nem kellően szolgálja a törvényben is megfogalmazott célt, a büntetés-végrehajtás rendjének és biztonságának biztosítását.

A 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 133. § (1) bekezdése jelenleg a fogvatartotti alaplunkadíj ötszörösében határozza meg a havonta személyes szükségletekre fordítható összeget, amely a 2025. évet tekintve havonta 444 665 forintot jelent. A Bv. tv. 168. § (2) bekezdése értelmében a személyes szükségletekre fordítható összeg fenytésként hat hónapig terjedő időre, legfeljebb ötven százalékkal csökkenthető. Ebből következően a fenytés maximális mértékű kiszabása esetén is még mindig 222 333 Ft összegű vásárlási lehetősége van a fegyelmi vétséget elkövető fogvatartottnak. Így a fegyelmi fenytés súlytalanná vált, nem tölti be visszatartó erejét. A módosítás ezért a személyes szükségletekre fordítható összeget lecsökkenti, és azt az alaplunkadíj háromszorosában határozza meg.

Ez a csökkentés az alaplunkadíj – 2024. január 1-jétől havidíj alkalmazása esetén 88 933 forint – folyamatos emelkedése mellett nem jelent komoly hátrányt, mert a levásárolható összeg még így is 266 799 Ft, a fenytés maximum mértékű kiszabása esetén pedig 133 400 Ft, ugyanakkor ez a lépés elősegíti a fegyelmi fenytés hatékonyabb, kellő visszatartó erőt biztosító alkalmazását.

A módosítás továbbá koncepcionális változásként az egyes kategória-besorolásokhoz kapcsolódóan a személyes szükségleteire fordítható összeget nem a vásárlások alkalmával elkölthető összeg százalékaként határozza meg, hanem a 133. § (1) bekezdése szerint meghatározott havonta levásárolható összeghez igazítja.

53. §

A módosítás az otthonápolási őrizet elrendelése, megszüntetése és a feltételes szabadságra bocsátás iránti előterjesztésre és a szabadításra állapít meg a reintegrációs őrizet szabályozásából kiindulva speciális végrehajtási szabályokat.

54. §

Az alapvető jogok biztosa az A JB-1532/2024. sz. ügyben készített jelentésében a nemzeti megelőző mechanizmusként a Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben tett látogatása kapcsán a visszásságok megszüntetése és megelőzése érdekében ajánlásokat fogalmazott meg, és az I./2. pont alatt az igazságügyi minisztert arra kérte fel, hogy gondoskodjon a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíráság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 3. mellékletének módosításáról oly módon, hogy a fogyatékkal élő számára kialakított zárkákban speciális zuhanyszék is elhelyezhető legyen. A módosítás ennek megfelelően kiegészíti a zárka és lakóhelyiség berendezési, illetve felszerelési tárgyait meghatározó 3. mellékletet.

55. §

Ad a) pont: Az elítélt egyes kategóriákhoz, illetve letartóztatott esetében a rezsimbe soroláshoz kapcsolódóan a személyes szükségletekre fordítható összeg meghatározását érintő koncepcionális változást szövegcsérés módosításokkal vezeti át.

Ad b) pont: A Bv. tv.-nek az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvénnyel történő módosításhoz kapcsolódóan szükséges pontosítás, mivel már nem csupán a kábítószerfogyasztás-, hanem

a tudatmódosítószerhasználat-mentesség (együttes terminológiával a pszichoaktív-szer-mentesség) ellenőrzése is szerepet kap a drogprevenció részlegén.

Ad c) pont: A gyakorlatban a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Nyilvántartási és Logisztikai Főosztálya szólítja fel az elítéltet a büntetés hátralévő részének letöltésére, erre figyelemmel indokolt a rendelkezés módosítása, ami szövegcserevel elvégezhető.

Ad d) pont: A bv. intézetekben lévő üzletekben bevezetésre került a listás vásárlás lehetősége a szükségleti cikkek vásárlása esetére is. A 134. § (1) bekezdésének módosítása értelmében a bv. intézet parancsnoka határozza meg, hogy az elítélt ezt milyen módon (az üzletben történő vásárlás vagy rendelés) veheti igénybe.

56. §

A 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 124. § (3) bekezdése szerint, ha az elítélt elkülönítése biztonsági okból vagy a fegyelmi eljárással összefüggésben szükséges, az elkülönítésre a fegyelmi zárka is igénybe vehető. Ebben az esetben a fegyelmi zárkát el kell látni a zárka általános felszerelési tárgyaival. Ezzel a szabályozással ugyanakkor nem áll összhangban a rendelet 52. § (3) bekezdése, amely kimondja, hogy a biztonsági elkülönítésre a magánzárka végrehajtására kialakított fegyelmi zárka is igénybe vehető, de ebben az esetben az elítélt részére a 4. mellékletben meghatározott felszerelési tárgyakat, vagyis a fegyelmi zárka felszerelési tárgyait kell biztosítani. A biztonsági okból és a fegyelmi eljárással összefüggésben elrendelt elkülönítés nem járhat olyan mérvű jogkorlátozással, mint a legsúlyosabb fegyelmi büntetés, a magánzárka végrehajtása, ezért az ellentmondás feloldása érdekében az 52. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezésére kerül sor.

7. A 8/2017. (VI. 13.) IM rendelet

57. §

A rendelkezés a büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi XCVII. törvénnyel bevezetett új kategória- és kreditrendszerhez kapcsolódóan határozza meg a börtönlelkész szerepét az értékelésben.

58. §

A szövegcsere módosítás a büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi XCVII. törvénnyel bevezetett új kategória-rendszernek megfelelő terminológiát vezet át.

8. A 9/2018. (VI. 11.) IM rendelet

59. §

A bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 56/2008. (III. 26.) Korm. rendelet 36. § (1) bekezdése szerint a bírósági ügyintéző jogosult a fogva tartott személy esetében a büntetőeljárás lefolytatása, továbbá a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2018. (VI. 11.) IM rendelet szerinti értesítőlapok kiállítására és aláírására, valamint a büntetés-végrehajtási előadó hatáskörébe utalt feladatok ellátására. A módosítás megteremti az összhangot a bírósági ügyintéző értesítőlap kiállítására és aláírására vonatkozó jogosultság megjelenítésével.

60. §

A közhiteles nyilvántartásnak minősülő személyiadat- és lakcímnnyilvántartás rendszer tartalmazza a halál tényét, így felesleges adminisztratív teher a halotti anyakönyvi kivonat beszerzése. A módosítás értelmében elegendő a halál tényéről a nyilvántartásból való lekérdezés útján való meggyőződés, de a halál ténye értelemszerűen továbbra is igazolható halotti anyakönyvi kivonattal, ha az az iratok között rendelkezésre áll.

61. §

A Bv. tv. 273. § (1) bekezdése értelmében az elzárásra ítéltet a BVOP hívja fel az értesítőlap másolatának beérkezését követő tizenöt napon belül az elzárás végrehajtásának három hónapon belüli megkezdésére. A felhívás korábban

a büntetés-végrehajtási bíró feladatkörébe tartozott, a módosítás a feladatkör megváltozásából eredő szabályozási szükségletet vezeti át a normaszövegen.

Tekintettel arra, hogy a rendelkezés visszautal a szabadságvesztés végrehajtása iránti intézkedések alkalmazására, az elzárás eltérő jellegének végrehajtására – kiemelten a Bv. tv. 278. §-a szerinti kizáró okra – figyelemmel indokolt a szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó szabályoktól eltérő, különös szabályok megalkotása.

62–63. §, 70. § d) pontja, 71. § d) pontja

A Bv. tv. 273. §-ának módosítását követően eltérő gyakorlat alakult ki a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtása iránti intézkedést illetően, egyes bíróságok az erre vonatkozó értesítőlapot is a BVOP felé továbbítják, míg más vármegyékben a végrehajtás érdekében a bv. csoport intézkedik. Az elzárás végrehajtására vonatkozó felhívás szabályainak módosításakor nem volt cél a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtására vonatkozó feladatkör áttelepítése, ezt tette egyértelművé a Bv. tv. 432. § (1) bekezdésének 2025. augusztus 19-ei hatállyal történő módosítása, miszerint a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtására a VII. Fejezetben foglaltakat az (1a)–(3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. A rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának megkezdése érdekében a bv. csoport intézkedik.

Az időszerség érdekében – figyelemmel arra, hogy a rendbíróság megfizetése esetén az eljáró bíróság székhelye szerinti GH-val kell a befizetés megtörténtéről egyeztetnie a bv. intézetnek – a módosítás lehetővé teszi, hogy az eljáró törvényszék székhelyétől eltérő vármegyében lakó vagy tartózkodó kötelezettet a bv. bíró a szabadságvesztés, az elzárás, a rendbíróság helyébe lépő elzárás, a letartóztatás és a szabálysértési elzárás végrehajtását foganatosító büntetés-végrehajtási intézetek kijelölésének szabályairól szóló 16/2018. (VI. 7.) BM rendelet szerint kijelölhető bv. intézetben való megjelenésre hívja fel. Figyelemmel arra, hogy a hivatkozott rendelet a rendbíróság helyére lépő elzárás végrehajtására kijelölhető intézetként a szabálysértési elzárás végrehajtására vonatkozó szabályokat rendeli alkalmazni, a felhívást a 4. alcím rendelkezései szerint kell kiadni.

A módosítás külön alcímbe határozza meg a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtása iránti intézkedés részletszabályait. A jobb áttekinthetőség érdekében ezen alcímbe kerülnek át a megfizetésre és a GH feladatkörére vonatkozó szabályok.

64. §, 66. §

A rendelet módosításának célja az online csalások elleni hatékonyabb fellépés érdekében szükséges intézkedések és egyéb törvények módosításáról szóló 2024. évi LXIV. törvénnyel a büntetőjogba bevezetett, a tárhelyszolgáltatás felfüggesztésére és megszüntetésére vonatkozó jogintézmények gyakorlati végrehajtásával kapcsolatos egyes kérdések szabályozása. A jogalkotó a törvényi szabályozásban a felfüggesztést eljárásjogi kényszerintézkedésként, a megszüntetést pedig anyagi jogi intézkedésként határozta meg, biztosítva ezzel a büntetőeljárás hatékonyságát és az érintett vagyoni érdekek védelmét.

A tárhelyszolgáltatás felfüggesztésére és megszüntetésére vonatkozó törvényi és a rendeleti végrehajtási szabályok is hasonló szabályozási megoldást követnek, mint az elektronikus adat hozzáférhetetlenné tételének az adat eltávolításával végrehajtható szabályozása. Mindkét esetben a szolgáltató köteles a végrehajtásra, de annak kikényszerítésében az állami adó- és vámhatóság is részt vesz, továbbá a végrehajtási folyamat lényeges elemei sem különböznek egymástól.

A tárhelyszolgáltatás felfüggesztésére és megszüntetésére vonatkozó végrehajtási szabályozásnak a jogalkotói szándék szerint kiemelendő eleme, hogy törekszik az érintett szolgáltatások rugalmas megjelölésére annak érdekében, hogy az azonosítható szolgáltatás bármilyen elektronikus azonosító igénybevételével megjelölhető legyen.

65. §

A bűnügyi költség mérséklése vagy elengedése tárgyában készülő környezettanulmányok esetében – a kérelem valóságtartalmának megállapítása érdekében – szükséges, hogy a bíróság a megkereséséhez mellékelje a fizetésre kötelezett kérelmét.

67. §

A gyakorlatban előfordult, hogy az elítélt azért nem volt foglalkoztatható, mert a reintegrációs őrizet magatartási szabályaként a munkáltatásban töltött idő megállapításakor a munkáltató által kötelezően kiadandó pihenőidőt, illetve ebédszünetet, amely a munkaidőn felül számítandó, nem vette figyelembe a bíróság. A módosítás az egységes joggyakorlat érdekében az ilyen esetek kiküszöbölését célozza.

68. §

A kegyelmi kérelem tárgyában készülő környezettanulmányok esetében – a kérelem valóságtartalmának megállapítása érdekében – szükséges, hogy a bíróság a megkereséséhez mellékelje a kegyelmi kérelmet.

69. §

A módosítás egyrészt a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény terminológiájának megfelelően elhagyja a „biztonságos” kitételt az elektronikus elérhetőséggel összefüggésben, továbbá a digitális állam megvalósítása érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2024. évi XII. törvénnyel a Bv. tv. 17/A. § (3) bekezdéseként beiktatott kézbesítési szabályhoz igazodóan rögzíteni rendeli az értesítőlap adattartalmaként annak tényét, ha a büntetőeljárásban a terhelttel a kapcsolattartás papír alapon történt.

70. §

Ad a) és b) pont: Elektronikus formátumban a másolat megjelölés szükségtelen.

Ad c) pont: A szabadságvesztés letöltésére felhívás kiegészül a kockázatelemzési vizsgálattal, figyelemmel arra, hogy azt az elítélt befogadásakor el kell végezni.

71. §

Ad a) és d) pont: Az elzárás letöltésére való felhívás érdekében, továbbá az eredménytelen felhívás esetén már nem a büntetés-végrehajtási bíró intézkedik, így azzal a bv. tisztviselőnek sincs teendője, és a büntetés-végrehajtási bíró eljárására vonatkozó rendelkezés is szükségtelen.

Ad b)–c) és e) pont: A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága és a bv. intézetek között a felhívással összefüggésben fennálló értesítési feladatok elhagyása indokolt, figyelemmel arra, hogy az elektronikus nyilvántartásban valamennyi érintett számára rendelkezésre állnak a szükséges adatok. Ebből következően jegyzék kiállítása is szükségtelen a szabadságvesztésre felhívott elítéltekről.

9. A 12/2018. (VI. 12.) IM rendelet**72. §**

A 2023. évi XCVII. törvény a Be. 444. §-ának módosításával lehetővé tette, hogy a bíróság az egyidejűleg végzett jegyzőkönyvvezetés helyett folyamatos hangfelvételt készítsen, és az írásbeli jegyzőkönyvet utólagosan készítse el. Ebben az esetben a hangfelvétel nem minősül jegyzőkönyvnek, az írásbeli jegyzőkönyvet pedig az egyidejűleg készülő írásbeli jegyzőkönyvvel egyező időben kell véglegesíteni. A változó törvényi szabályok végrehajtását könnyítő rendelkezéseket a 9/2018. (VI. 11.) IM rendelet módosítása tartalmazza. A módosítás tartalmaz a jelen lévő személyek tájékoztatására, a hangfelvétel továbbá az írásbeli jegyzőkönyv tartalmára vonatkozó rendelkezéseket.

A módosítás rendelkezik a jegyzőkönyvi tartalmat összefoglaló hanganyagról is (hangjegyzet), amennyiben azt a polgári eljárásjogi szabályozásban ismert diktáláshoz hasonló szerepet betöltő felvételként jeleníti meg, és nem hagy kétséget afelől, hogy az nem része a büntetőeljárási ügyiratnak.

73. §

A forenzikus gyermekvédelmi szaktanácsadói képzésen végző személyek szakmai felkészültségük alapján szintén alkalmasak a kiskorúak hatósági, büntetőeljárási meghallgatásán történő szaktanácsadói közreműködésre, ezért az érintett normaszöveg kiegészítése indokolt.

A büntetőeljárásban A/4. jelzésű értesítést kell használni a Be. 51/A. § (2) bekezdés b) pontja alapján hozott határozat postai kézbesítéséhez is, ugyanis a tudomásszerzés kulcsfontosságú a kötelezettség esetleges elmulasztásából fakadó jogkövetkezmények szempontjából.

10. A 13/2018. (VI. 12.) IM rendelet

74. §

A különleges bánásmódot igénylő személy részvételét igénylő eljárási cselekmény elvégzésére szolgáló rendőrségi helyiséget (különleges helyiség) jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelően kell kialakítani. A Budapesti Rendőr-főkapitányságnak és a vármegyei rendőr-főkapitányságoknak az illetékességi területükön legalább egy különleges helyiség kialakítását és folyamatos használatra való alkalmasságát biztosítaniuk kell. Az Igazságügyi Minisztérium az elmúlt bő év során, Magyarország különböző pontjain több mint 30 különleges helyiség felülvizsgálatát végezte el. Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálat során rendellenesség nem volt tapasztalható, megállapítható, hogy a felülvizsgálatra rendelkezésre álló határidő növelése nem eredményez a rendszer működésében problémát, ellenben adminisztratívteher-csökkenést igen.

11. A 15/2018. (VI. 15.) IM rendelet

75–80. §

A Be. 281. § (3) bekezdés 2024. március 1. napjától hatályos normaszövege értelmében a bíróság a bünyügyi felügyeletre vonatkozó határozatában olyan magatartási szabályt is meghatározhat, amely a pártfogó felügyelet külön magatartási szabályaként előírható. A rendelkezés bevezetésére – miként az a módosító törvény miniszteri indokolásában is megjelenik – a Btk. pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezéseinek módosításával összhangban került sor, e szabályok nevesítik az internet elérésével végezhető tevékenység korlátozását mint előírható magatartási szabályt. Az internettel kapcsolatos korlátozások végrehajtásának kulcskérdése az, hogy ellenőrizhető legyen a megtartásuk. Az internethez azonban számos eszközzel és számos végponton keresztül lehet csatlakozni, amelyek nehezen kontrollálhatók. Erre tekintettel a bevezetni kívánt rendeleti szabályok elsődleges célja, hogy eleve csak olyan magatartási szabályok előírására kerüljön sor, amelyeket az ellenőrzésre hivatott szerv aktuális felkészültsége alapján képes ellenőrizni.

Az ellenőrzés eszközeit illetően a módosítás számos elvi lehetőséget tartalmaz, de az, hogy az ellenőrzésre köteles rendőrkapitányságnál milyen eszközök állnak rendelkezésre, az adott magatartási szabály előírását megelőzően tisztázandó szempont. Nincs helye ugyanis olyan korlátozás előírásának, amelyet az adott rendőrkapitányság nem tud hatékonyan ellenőrizni. Erre tekintettel nemcsak a rendőrkapitányság műszaki adottságai (pl. az internetes tevékenységet követő alkalmazás), hanem az emberi erőforrás állománya is különösen lényeges szempont az ellenőrzés későbbi hatékony megvalósíthatósága kérdésében.

A magatartási szabály és az ellenőrizhetőség kérdése tehát minden esetben konkrét mérlegelő tevékenységet feltételez. A legkönnyebben ellenőrizhető magatartási szabályként az képzelhető el, amikor egy konkrét, nyilvános tevékenységtől való tartózkodást írnak elő, például hogy a közösségi médiában, adott profil felhasználásával valaki ne tegyen közzé meghatározott tartalmat. Az ilyen magatartási szabályok ellenőrzése egyszerűen, internetes kereséssel is elvégezhető. Ezzel szemben a nyilvánosság számára nem hozzáférhető tevékenység ellenőrzése jóval több kérdést vethet fel, hiszen ahhoz ismerni kell valamennyi olyan eszközt és internetes végpontot, amelyet a terhelt felhasználhat, emellett tiltani kell számára a további eszközök és végpontok használatát, valamint – szoftveres megoldással vagy rajtaütésszerű ellenőrzéssel – meg kell teremteni a szabályszegő magatartással kapcsolatos lelepleződés reális lehetőségét. Ilyen feltételek nélkül az internetes tevékenység ellenőrzése csak a magatartási szabályok kisebb hányadában képzelhető el.

Az internetes magatartási szabály előírását követően szintén alapvető jelentősége van annak, hogy az ellenőrizhetőség a terhelt részéről, az ő közreműködésével is biztosított legyen, ezért a magatartási szabályok megszegésének következményeit vonja maga után az, ha a terhelt nem vagy nem megfelelően teljesíti az ellenőrzésben való közreműködési kötelezettségét.

12. Záró rendelkezések

81. §

A módosító rendelet három hatálybalépési időpontot tartalmaz. Elsődlegesen indokolt azoknak a módosításoknak a mielőbbi hatályba léptetése, amelyek már elfogadott törvényi rendelkezéshez kapcsolódnak, ez képezi a módosító rendelet főszabályát.

A módosító rendelet egyes szabályai ugyanakkor a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 103. § (4b) bekezdésére figyelemmel a kihirdetést követő hatvanegyedik napon léphetnek hatályba. A harmadik csoportot azok a módosítások képezik, melyek a KBR-t érintik és bevezetésük hosszabb előkészítést igényel, ezért azok tekintetében 2026. szeptember 1-jében került meghatározásra a hatálybalépés időpontja.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Bíró Attila.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.